 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 1 din 21 Exemplar nr.: 1

PROCEDURA OPERAȚIONALĂ

privind

*studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale
și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027*

1. Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale:

	Elemente privind responsabilii/Operațiunea	Numele si Prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1	2	3	4	5
1.1.	Elaborat	CORDOVAN Ionel KECSE Gabriella MIHALET Jarka	Inspector școlar	27.11.2025	
1.2.	Verificat	KÉRY Hajnal	Inspector școlar general adjunct	28.11.2025	
1.3.	Aprobat	ȘTEFĂNUȚ Alin Serafim	Inspector școlar general	28.11.2025	

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 2 din 21 Exemplar nr.: 1

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale:

	Ediția/ revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea reviziei	Data de la care se aplică prevederile ediției sau reviziei ediției
	1	2	3	4
2.1.	Ediția 1	-		03.12.2020
2.2.	Revizia 1	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Calendarul de organizare și desfășurare a studiului ✓ Cererea de înscriere 	- Actualizarea calendarului în concordanță cu Anexa 19 la OME nr. 5.578 din 12.11.2021 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind mobilitatea personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar în anul școlar 2022 – 2023	20.12.2021
2.3.	Revizia 2	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Calendarul de organizare și desfășurare a studiului ✓ Cererea de înscriere 	- Actualizarea calendarului în concordanță cu Anexa 19 la OME nr. 6.218 din 09.11.2022 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind mobilitatea personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar în anul școlar 2023 – 2024	16.12.2022
2.4.	Revizia 3	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Calendarul de organizare și desfășurare a studiului 	- Actualizarea calendarului în concordanță cu Anexa 19 la Ordinul ministrului educației nr. 6877/22.12.2023 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind mobilitatea personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar în anul școlar 2024 – 2025	25.01.2024

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 3 din 21 Exemplar nr.: 1

2.5.	Revizia 4	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Calendarul de organizare și desfășurare a studiului ✓ Cererea de înscriere 	- Actualizarea calendarului în concordanță cu Anexa 19 la Ordinul ministrului educației nr. 7495/02.12.2024 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind mobilitatea personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar în anul școlar 2025 – 2026	18.12.2024
2.6.	Revizia 5	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Calendarul de organizare și desfășurare a studiului ✓ punctul nr. 8: Descrierea generală ✓ Anexa nr. 1: Cererea de înscriere ✓ Anexa nr. 2: adresă de informare 	- Actualizarea calendarului în concordanță cu Anexa 19 la Ordinul ministrului educației nr. 6695/14.11.2025 pentru aprobarea Metodologiei-cadru privind mobilitatea personalului didactic de predare din învățământul preuniversitar în anul școlar 2026 – 2027	28.11.2025

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 4 din 21 Exemplar nr.: 1

3. Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale

	Scopul difuzării	Exemplar nr.	Departament	Funcția	Nume si prenume	Data primirii	Semnătura
	1	2	3	4	5	6	7
3.1	Aplicare	1		Inspector școlar general adjunct cu atribuții în domeniul curriculum și inspecție școlară Inspectorii școlari Directorii unităților de învățământ	KÉRY Hajnal CORDOVAN Ionel MIHALET Jarka KECSE Gabriella	28.11.2025	Transmis prin email
3.2	Evidență	2	Comisia SCIM		FLOREA Corina	02.12.2025	
3.3	Arhivare	3	Comisia SCIM		FLOREA Corina	02.12.2025	

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 5 din 21 Exemplar nr.: 1

4. Scopul procedurii operaționale

- 4.1 Stabilește modul de înființare și organizare a formațiunilor de elevi pentru studiul *Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă*;
- 4.2 Dă asigurări cu privire la existența documentației adecvate derulării activității;
- 4.3 Stabilește sarcini și circuitul documentelor.

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 6 din 21 Exemplar nr.: 1

5. Domeniul de aplicare

5.1 Prezenta procedură este aplicabilă la nivelul domeniului: Curriculum și inspecția școlară.

5.2 Această activitate este condusă și coordonată de:

- inspectori școlari din IȘJ Bihor;
- compartimentul juridic;
- conducere;
- directorii unităților de învățământ.

5.3 De această activitate beneficiază următoarele domenii/compartimente:

- Conducerea IȘJ Bihor;
- Domeniul: Curriculum și inspecția școlară;
- Conducerea din unitățile de învățământ.

5.4 Procedura se adresează unităților de învățământ în care se vor înființa și organiza formațiunile de elevi pentru studiul limbii materne, istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al educației muzicale în limba maternă.

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 7 din 21 Exemplar nr.: 1

6. Legislația aplicabilă procedurii operaționale

- 6.1. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare.
- 6.2. OME nr. 6.072/2023 privind aprobarea unor măsuri tranzitorii aplicabile la nivelul sistemului național de învățământ preuniversitar și superior, cu completările și modificările ulterioare.
- 6.3. Ordinul Ministrului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului nr. 5671/10.09.2012 pentru aprobarea *Metodologiei privind studiul în limba maternă și al Limbii și literaturii materne, al Limbii și literaturii române, studiul Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă.*
- 6.4. OMEN nr. 3371 din 12 martie 2013 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul primar și a Metodologiei privind aplicarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul primar (Anexa 3 la OMEN 3371 din 12.03.2013: Planul - cadru de învățământ pentru învățământul primar pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română.).
- 6.5. OMECTS 3590/ 05.04.2016 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial. (Anexa 3 la OMENCS nr. 3590 din 05.04.2016: Plan-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu predare în limbile minorităților naționale și pentru învățământul gimnazial pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română)
- 6.6. Nota MEN 34/ 30.10.2018, privind aplicarea Planului-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial cu predare în limbile minorităților naționale și pentru învățământul gimnazial pentru școlile sau clasele cu elevi aparținând minorităților naționale care studiază în limba română, cf. Anexa 3 la OMENCS nr. 3590/ 05.04.2016
- 6.7. OMEN nr. 4.828 din 30 august 2018, pentru modificarea și completarea Ordinului ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 3.590/2016 privind aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru învățământul gimnazial
- 6.8. OMECI 3410/2009 cu privire la aprobarea planurilor-cadru de învățământ pentru clasele a IX-a - a XII-a, filierele teoretică și vocațională cursuri de zi.
- 6.9. OMECI 3411/2009 cu privire la aprobarea Planurilor-cadru de învățământ pentru clasa a IX-a - filiera tehnologică.
- 6.10. OMECI 3412/ 2009 cu privire la aprobarea Planurilor-cadru de învățământ pentru clasele a X-a - a XII-a, filiera tehnologică.
- 6.11. OMECTS 3081/2010 cu privire la aprobarea Planului-cadru de învățământ pentru clasa a X-a, filiera tehnologică.
- 6.12. OMECTS nr. 5347/ 2011 cu privire la aprobarea Planurilor-cadru de învățământ pentru clasele a IX-a - a XII-a, filiera vocațională, profil pedagogic.

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 8 din 21 Exemplar nr.: 1

7. Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați

7.1 Definiții ale termenilor utilizați

Nr. crt.	Termenul	Definiția și/sau, dacă este cazul, actul care definește termenul respectiv
1	Procedură operațională	Prezentarea formalizată, în formă scrisă, a tuturor pașilor care trebuie urmați, a metodelor de lucru stabilite și a regulilor de aplicat în vederea asigurării studiului <i>Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă.</i>
2	Ediție a unei proceduri	Forma inițială sau actualizată, după caz, a unei proceduri operaționale, aprobată și difuzată
3	Revizia în cadrul ediției	Acțiunile de modificare, adăugare, actualizare, suprimare sau altele asemenea, după caz, a uneia sau a mai multor componente ale unei ediții a procedurii operaționale, acțiuni care au fost aprobate și difuzate.

7.2 Abrevieri ale termenilor utilizați

Nr. crt.	Termenul abreviat	Abrevierea
1	Procedură operațională	PO
2	Elaborare	E
3	Verificare	V
4	Aprobare	A
5	Aplicare	Ap
6	Arhivare	Ah
7	Grupul de lucru pentru controlul intern/managerial	GLCIM

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 9 din 21 Exemplar nr.: 1

8. Descrierea procedurii

Dispoziții generale

8.1 Învățământul cu predare în limbile minorităților naționale este garantat de art.32 alin. (3) din Constituția României, republicată, de Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023 și de alte tratate, declarații, recomandări, convenții internaționale, ratificate de România.

8.2 În învățământul preuniversitar, disciplinele specifice activității de predare în limbile minorităților naționale sunt:

- Limba și literatura maternă;
- Istoria și tradițiile minorității naționale respective;
- Educația muzicală în limba maternă.

8.3 Predarea și învățarea disciplinelor prevăzute la punctul 8.2. pentru elevii care frecventează școli cu predare în limba română sau în altă limbă decât limba maternă se realizează în baza programelor școlare, a manualelor școlare elaborate în baza acestora și resurselor educaționale elaborate în limbile materne, de colectivele de experți din rândul minorității naționale respective.

8.4 Toate tipurile și modalitățile de evaluare la disciplinele specifice, orale și scrise, ale elevilor și absolvenților pentru diferitele trepte ale învățământului preuniversitar cu predare în limbile minorităților naționale, se proiectează și se organizează în baza programelor și a manualelor menționate la punctul 8.3.

8.5 Elevilor aparținând minorităților naționale care frecventează unități de învățământ cu predare în limba română sau în altă limbă decât cea maternă, li se asigură, la cerere și în condițiile legii, ca discipline de studiu, *Limba și literatura maternă, Istoria și tradițiile minorității naționale* respectiv, *Educația muzicală în limba maternă*.

8.6 În vederea studiului acestor discipline, în funcție de necesitățile locale, se organizează, la cererea părinților sau tutorilor legali și în condițiile legii, grupe și/sau clase de studiu la nivelul unei unități de învățământ.

8.7 La nivelul unei localități, pot fi organizate grupe de studiu formate din elevi din mai multe unități de învățământ. Organizarea acestor grupe și/sau clase de studiu va fi asumată de unitatea de învățământ cu cele mai multe cereri din partea părinților/ tutorilor legali, prin consultarea inspectorului școlar care răspunde de minoritatea respectivă. În acest caz, unitatea de învățământ care găzduiește studiul limbii materne, va transmite situația școlară a elevului la unitatea de învățământ în care acesta este înscris.

8.8 În cazul grupelor constituite din elevi din mai multe unități de învățământ, orele de curs se vor desfășura la una dintre școli, în baza unui acord de colaborare între unitățile de învățământ implicate, prin consultarea inspectorului școlar care răspunde de minoritatea respectivă.

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 10 din 21 Exemplar nr.: 1

8.9 În cazul elevilor navetiști din învățământul profesional, dual și liceal, orele de curs se pot desfășura în localitatea de domiciliu a elevilor, cu acordul cadrului didactic al grupei/ clasei respective, în baza unui acord de colaborare între unitatea de învățământ în care sunt înscriși elevii și cea din localitatea de domiciliu, prin consultarea inspectorului școlar care răspunde de minoritatea respectivă.

8.10 În cazul elevilor care se transferă la o unitate de învățământ în care se asigură studiul disciplinelor *Limba și literatura maternă, Istoria și tradițiile minorității naționale* respectiv, *Educația muzicală în limba maternă*, aceștia pot depune cerere pentru studiul acestor discipline, elevul fiind asociat unei clase/ grupe de studiu după parcurgerea unei evaluări inițiale. Media anuală a elevului se încheie conform prevederilor legale în vigoare.

8.11 Pentru facilitarea accesului la studiul *Limbii și literaturii materne, a Istoriei și tradițiilor minorității naționale* respectiv, a *Educației muzicale în limba maternă*, cererile părinților/ tutorilor/ reprezentanților legali pot fi înaintate la unitățile de învățământ, în format fizic sau prin e-mail, și de către organizațiile reprezentative ale minorităților naționale, membre în Consiliul Minorităților Naționale.

Limba și literatura maternă, ca disciplină de studiu

8.12 În baza legislației în vigoare, în conformitate cu cele prevăzute la punctul 8.6, elevilor aparținând minorităților naționale care frecventează unități de învățământ cu predare în limba română sau în altă limbă decât cea maternă li se asigură studiul disciplinei *Limba și literatura maternă*, la cerere și în condițiile legii, ca disciplină de studiu, parte a trunchiului comun.

8.13 Orele de *Limba și literatura maternă* sunt în mod obligatoriu incluse în orarele școlilor în care există cerere pentru studierea limbii materne. În școlile cu predare în limba română, în care orele de limbă maternă nu fac parte din norma obligatorie a cadrelor didactice și nu pot fi formate catedre, acestea vor fi retribuite prin plata cu ora.

8.14 După exprimarea opțiunii, studiul *Limbii și literaturii materne* devine obligatoriu, de-a lungul întregului ciclu de învățământ.

8.15 Este interzisă condiționarea accesului la studiul limbii materne. Părinții și elevii optează în mod liber pentru studiul limbii materne. Orice elev, de orice naționalitate, poate studia disciplina *Limba și literatura maternă*, care se predă în unitățile de învățământ în care studiază, dacă acesta și părintele sau tutorele legal instituit consideră că acest lucru este benefic elevului.

8.16 Elevii au dreptul să înceapă studiul limbii materne în orice an de studiu și pe tot parcursul anului școlar în desfășurare, inclusiv la nivelul grupei de începători, chiar și în cazul elevilor care nu cunosc limba maternă și doresc să o studieze.

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 11 din 21 Exemplar nr.: 1

8.17 Elevii care încep studiul limbii materne mai târziu decât în primul an, vor susține un test de evaluare a cunoștințelor de limbă, în cadrul unităților de învățământ, cu scopul de a se stabili exact nivelul la care se începe predarea.

8.18 Predarea limbii materne se realizează în baza programe școlare aprobate prin ordin al ministrului educației și cercetării.

8.19 (1) Unitatea de învățământ va constitui clasele sau grupele potrivit *Legii învățământului preuniversitar nr.198/2023*, art.23 alin. (1) și (4), și altor reglementări, astfel încât să se favorizeze studiul limbii materne.

(2) Organizarea de noi formațiuni de studiu pentru studiul limbii minorității naționale, istoria și tradițiile minorității, respectiv educația muzicală a unei minorități naționale, se poate realiza cu efective mai mici decât minimumul prevăzut de lege.

(3) Formațiunile de studiu pentru studiul limbii minorității naționale, istoria și tradițiile minorității, respectiv educația muzicală a unei minorități naționale, pot funcționa sub efectivul minim sau peste efectivul maxim, cu aprobarea Ministerului Educație și Cercetării, pe baza unei propuneri justificate din partea consiliului de administrație al unității de învățământ sau a organizației minorității naționale reprezentate în Parlamentul României.

8.20 (1) Predarea disciplinei *Limba și literatura maternă* se realizează în felul următor:

a) la clasele din învățământul primar, orele de limba maternă vor fi predate, de regulă, de învățătorii/profesorii pentru învățământ primar/ institutorii care cunosc limba maternă a elevilor. În școlile cu predare în limba română sau în altă limbă decât cea maternă, orele de limba maternă nu fac parte din norma obligatorie a învățătorilor, acestea vor fi retribuite prin plata cu ora, conform art. 208 alin. (5) din *Legea învățământului preuniversitar nr.198/2023* și a altor reglementări.

b) la clasele din învățământul gimnazial, liceal și în școlile profesionale, orele de limba maternă, constituite în catedre sau la plata cu ora, vor fi predate de profesori titulari sau de personal didactic suplinitor de specialitate.

(2) În situația în care nu se poate asigura predarea limbii materne cu personal didactic calificat, orele de limba maternă pot fi predate de absolvenți cu diplomă de bacalaureat, buni cunoscători ai limbii respective. Cunoașterea limbii se dovedește prin documente sau se stabilește în urma unei testări de specialitate.

8.21 În cazul în care unele minorități istorice din România nu dispun încă de o limbă normată, literară, aceștia au dreptul să studieze în sistemul de învățământ idiomurile în care gândesc și se exprimă.

8.22 După absolvirea învățământului gimnazial, elevii care au studiat limba maternă în unități de învățământ cu predare în limba română sau în altă limbă decât cea maternă, pot susține opțional, la cererea scrisă a

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 12 din 21 Exemplar nr.: 1

părintelui, evaluarea națională la această disciplină, aceasta fiind organizată în acord cu metodologia aprobată prin ordin al ministrului educației, conform art. 101 alin (1) din Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023.

8.23 Pentru aprofundarea sau extinderea competențelor și a conținuturilor din curriculumul-nucleu, pe lângă orele alocate disciplinei *Limba și literatura maternă*, parte a trunchiului comun, în conformitate cu numărul de ore prevăzut de planurile-cadru, se pot elabora și programe specifice de opțional în limba maternă.

Specificitățile studiului limbii materne rromani

8.24 Avându-se în vedere specificitatea învățământului pentru rromi, se vor respecta următoarele prevederi suplimentare:

a) studiul limbii materne rromani poate începe în orice an de studiu, fără condiționarea existenței domiciliului stabil în localitate respectiva;

b) orele de limba rromani pot fi introduse la nivelul oricărei clase, inclusiv în cazul elevilor rromi care nu cunosc limba și doresc să o studieze.

8.25 În condițiile existenței unui număr limitat de cadre didactice calificate de limba rromani, în situații deosebite, orele de limba maternă rromani vor fi asigurate de buni cunoscători ai limbii rromani, absolvenți de liceu cu diplomă de bacalaureat, care vor urma, în maximum un an de la începerea predării la catedră, un curs intensiv, specific, de limba rromani și metodică predării limbii rromani comune, organizat și recunoscut de Ministerul Educației și Cercetării/ casele corpului didactic/ inspectoratele școlare/ universități în cadrul cărora există programe de studii în domeniul limbii rromani.

8.26 Elevii care provin din familii mixte, care trăiesc în două culturi minoritare și sunt cuprinși în învățământul în limbile minorităților naționale, au dreptul la studiul ambelor limbi.

8.27 În acord cu H.G. nr. 560/28.04.2022 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027, obiectivul 1.5 *Păstrarea identității culturale și construcția stimei de sine în rândul elevilor de etnie romă*, măsura 1.5.2. *Dezvoltarea predării limbii și literaturii romani, a Istoriei și tradițiilor romilor, a muzicii în limba romani adecvat nivelului de învățământ*, în vederea realizării indicatorului „nr. anual de noi elevi care studiază Limba romani ca limbă maternă”, în baza protocolului de colaborare cu Asociația Partida Romilor „Pro Europa”, se vor derula campanii de informare în comunitățile cu un număr semnificativ de elevi rromi pentru informarea părinților cu privire la această oportunitate.

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 13 din 21 Exemplar nr.: 1

Istoria și tradițiile minorității naționale

8.28 Elevilor aparținând minorităților naționale, care frecventează unități de învățământ cu predare în limba maternă, în limba română sau în altă limbă decât cea maternă, li se asigură, la cerere, și în condițiile legii, ca disciplină de studiu integrată în orarul școlii, *Istoria și tradițiile minorității naționale* respective, ca parte a trunchiului comun.

8.29 Grupele de studiu/clasele la această disciplină se formează potrivit prevederilor legale.

8.30 Predarea disciplinei se face în învățământul gimnazial, la clasele a VI-a și a VII-a, în conformitate cu prevederile planului-cadru și ale programelor școlare de învățământ.

8.31 Orele de *Istoria și tradițiile minorității* vor fi predate, de regulă, de către cadrul didactic care predă disciplina limba și literatura maternă a minorității respective sau de către un cadru didactic calificat care cunoaște limba minorității respective.

8.32 Disciplina istoria romilor poate fi studiată și în cadrul curriculumului la decizia școlii, atât la nivelul învățământului gimnazial, cât și la cel liceal de către toții elevi, indiferent de etnia acestora.

Educația muzicală în limba maternă

8.33 Studiul *Educației muzicale în limba maternă* are ca scop valorificarea aptitudinilor și dezvoltarea competențelor în domeniul artistic - muzical.

8.34 *Educația muzicală în limba maternă* este parte integrantă a educației generale, complexe, care contribuie la dezvoltarea personalității individuale a elevilor. Studiul disciplinei exercită o influență deosebită asupra tuturor componentelor personalității: emoțional, rațional, psihomotric, dezvoltând în mare măsură și creativitatea, precum și educația estetică a elevilor.

8.35 Disciplina *Educație muzicală în limba maternă* contribuie la dezvoltarea identității culturale a individului. Aportul limbii materne în educația muzicală - prin cântece populare, cântece pentru copii și repertoriul legat de tradiții, sărbători religioase și laice - joacă un rol important în cunoașterea, asimilarea culturii, a tradițiilor și a obiceiurilor specifice fiecărei minorități în parte.

8.36 Disciplina *Educație muzicală în limba maternă* se studiază în numărul de ore specificat în planul-cadru de învățământ și este predată de către cadre didactice calificate, vorbitoare ale limbii materne respective.

8.37 Disciplina *Educație muzicală în limba maternă* se studiază în baza unor programe și manuale specifice, elaborate prin valorificarea creației muzicale specifice fiecărei etnii în parte: cântece populare, cântece din folclorul copiilor, cântece care se leagă de tradiții și sărbători religioase și laice, opere ale compozitorilor din rândul minorităților în cauză, în baza obiectivelor generale ale programelor de muzică valabile pentru unitățile de învățământ cu predare în limba română.

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 14 din 21 Exemplar nr.: 1

8.38 Orele de *Educație muzicală în limba maternă* vor fi predate, de regulă, de către un cadru didactic calificat care cunoaște limba minorității respective, sau, în lipsa acestuia, de către cadrul didactic care predă disciplina limba și literatura maternă a minorității respective.

Dispoziții finale

8.39 ISJ Bihor și conducerile unităților de învățământ vor aduce la cunoștința părinților și a elevilor de diverse etnii prezenta procedură și *Metodologia privind studiul în limba maternă și al Limbii și literaturii materne, al Limbii și literaturii române, studiul Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă*, afișându-le în loc vizibil și protejat, precum și prin postarea pe site, în școlile care fac obiectul procedurii, pentru ca aceștia să poată beneficia - în cunoștință de cauză - de drepturile pe care le au.

8.40 În conformitate cu prevederile legale, directorii de școli au obligația să comunice în timp util inspectoratului școlar necesarul de manuale școlare pentru minorități, având permanent în vedere regimul special de tipărire în cazul tirajelor reduse.

8.41 Unitățile școlare au obligația de a asigura manuale școlare pentru minorități, prin comenzi transmise în perioadele comunicate de Ministerul Educației și Cercetării prin ISJ Bihor.

8.42 Inspectorii școlari pentru minorități acordă sprijin în derularea eficientă a procesului de predare-învățare a disciplinelor *Limba și literatura maternă, Istoria și tradițiile minorităților naționale* respective și *Educația muzicală în limba maternă*, prin colaborare cu toți factorii responsabili și interesați din rețeaua învățământului și din afara acesteia.

8.43 Directorii unităților de învățământ îi vor informa pe părinții/ tutorii / reprezentanții legali ai elevilor care au studiat limba și literatura maternă într-un ciclu de învățământ despre asigurarea continuității studiului și în ciclul următor de învățământ.

8.44 Directorii unităților de învățământ sunt responsabili de cuprinderea orele pentru studiul disciplinelor *Limba și literatura maternă, Istoria și tradițiile minorităților naționale și Educația muzicală în limba maternă* în proiectul planului de încadrare care va fi înaintat spre avizare ISJ Bihor.

8.45 În activitatea de monitorizare și îndrumare a activității cadrelor didactice care predau disciplinele *Limba și literatura maternă, Istoria și tradițiile minorităților naționale și Educația muzicală în limba maternă*, pentru asigurarea inspecțiilor pentru gradele didactice, desfășurarea de activități metodice ș.a., inspectorul școlar care răspunde de minoritatea respectivă este sprijinit de metodiști de specialitate, consiliul consultativ al disciplinei, iar în lipsa acestor specialiști, putându-se apela la resurse umane calificate din alte județe care îndeplinesc condițiile de studii și grade didactice, după consultarea consilierului din Ministerul Educației și Cercetării care răspunde de minoritatea respectivă.

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 15 din 21 Exemplar nr.: 1

9. Calendarul de organizare și desfășurare a studiului *Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale respective, Educației muzicale în limba maternă*

ETAPA I – până la data întocmirii și avizării proiectului planului de încadrare a unităților de învățământ

Activitatea	Data limită	Responsabili
<ul style="list-style-type: none"> Informarea părinților de către învățători/ diriginți/ mediatori școlari/ profesori cu privire la posibilitatea studiului <i>Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorității naționale și al Educației muzicale în limba maternă.</i> 	09.01.2026	Directorii unităților de învățământ Profesorii diriginți
<ul style="list-style-type: none"> Depunerea cererilor de înscriere la secretariatul unității de învățământ, conform <i>Anexei 1</i>. Cererile pot fi transmise și prin email (semnate și scanate). 	15.01.2026	Directorii unităților de învățământ Profesorii diriginți
<ul style="list-style-type: none"> Centralizarea cererilor primite de la părinți/ tutori legali; Constituirea claselor/grupelor cu avizul Consiliului de administrație al unității de învățământ; Informarea în scris a inspectorului școlar care răspunde de minoritate respectivă cu privire la numărul de solicitări și numărul de clase/ grupe constituite (<i>conform Anexei nr. 2</i>). 	20.01.2026	Directorii unităților de învățământ
<ul style="list-style-type: none"> Cuprinderea acestor clase/grupe de elevi în proiectul planului de încadrare a unității de învățământ 	23.01.2026	Directorii unităților de învățământ

ETAPA II – după întocmirea și avizarea proiectului planului de încadrare a unităților de învățământ, pentru clasele de debut și pentru situațiile în care cererile nu au putut fi depuse și soluționate în etapa I

Activitatea	Data limită	Responsabili
<ul style="list-style-type: none"> Informarea părinților de către învățători/ diriginți/ mediatori școlari/ profesori cu privire la posibilitatea studiului <i>Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorității naționale și al Educației muzicale în limba maternă.</i> Pentru clasele de debut, informarea elevilor și a părinților, depunerea solicitărilor, centralizarea cererilor se poate realiza la momentul depunerii cererilor de înscriere în învățământul primar/ gimnazial/ profesional/ dual/ liceal – conform calendarelor specifice de înscriere 	19.06.2026	Directorii unităților de învățământ Profesorii diriginți

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
	COD: PO.01.104	Pagina 16 din 21 Exemplar nr.: 1
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară		

<ul style="list-style-type: none"> • Depunerea cererilor de înscriere la secretariatul unității de învățământ, conform <i>Anexei 1</i>. Cererile pot si transmise și prin email (semnate și scanate). 	12.08.2026	Directorii unităților de învățământ Profesorii diriginți
<ul style="list-style-type: none"> • Centralizarea cererilor primite de la părinți/ tutori legali; • Constituirea claselor/ grupelor cu avizul Consiliului de administrație al unității de învățământ; • Informarea în scris a inspectorului școlar care răspunde de minoritate respectivă cu privire la numărul de solicitări și numărul de clase/ grupe constituite <i>conform Anexei nr. 2</i>; • Cuprinderea acestor clase/grupe de elevi în lista posturilor vacante. 	21.08.2026	Directorii unităților de învățământ IȘJ/ ISMB

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 17 din 21 Exemplar nr.: 1

10. Resurse necesare

- 10.1 Resurse materiale: patrimoniul fix/mobil al IȘJ Bihor;
- 10.2 Resurse umane: inspectori școlari, directori, cadre didactice;
- 10.3 Resurse financiare: sursele de finanțare specifice sistemului de învățământ preuniversitar;
- 10.4 Resurse informaționale: baze de date privind legislația școlară în vigoare, site-ul IȘJ Bihor, comunicări primite de la instituții ierarhic superioare.

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 18 din 21 Exemplar nr.: 1

11. Responsabilități și răspunderi în derularea procedurii

Nr. Crt.	Compartimentul(postul)	Acțiunea(operațiunea)				
		1	2	3	4	5
1	Inspector școlar general			A		
2	Inspector școlar general adjunct		V			
3	Inspectori școlari	E			Ap	
4	GLCIM		V			Ah

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 19 din 21 Exemplar nr.: 1

12. Anexe

Anexa 1

Doamnă/ Domnule Director

Subsemnatul/ subsemnata,, domiciliat/ă în localitatea, str., nr., bloc....., sc. ap., în calitate de părinte/ tutore/ reprezentant legal al elevului/ elevei, înscris/ă la unitatea de învățământ, în clasa

Solicit ca fiul/ fiica mea să studieze, începând cu anul școlar 2026-2027, următoarele discipline specifice minorității

limba și literatura maternă, istoria și tradițiile minorității

educația muzicală pentru minoritatea

Menționez că, conform prevederilor legale, am luat la cunoștință faptul că, după exprimarea opțiunii, studiul limbii materne devine obligatoriu, de-a lungul întregului ciclu de învățământ.

De asemenea, conform OMEN nr. 4.828 din 30 august 2018, punctul 5, SOLICIT/ NU SOLICIT studierea *Limbii modernă 2* în cadrul Curriculumului la decizia școlii, cu o alocare de 2 ore/săptămână, prin aplicarea programei școlare în vigoare la această disciplină.

Data,

.....

Semnătura

.....

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 20 din 21 Exemplar nr.: 1

Anexa 2

Antet unitate de învățământ

Către,

Inspectoratul Școlar Județean Bihor

În atenția doamnei/ domnului inspector școlar pentru minoritatea

Prin prezenta vă informăm că la nivelul unității noastre de învățământ, în perioada 02.12.2025 - 15.01.2026/ 01.02.2026 - 12.08.2026, au fost depuse un număr de cereri noi pentru studiul disciplinelor *Limba și literatura maternă, Istoria și tradițiile minorităților naționale*, respectiv un număr de cereri pentru studiul disciplinei *Educația muzicală în limba maternă*.

Menționăm că după centralizarea cererilor depuse la unitatea noastră de învățământ, în ședința Consiliului de Administrație din data de, în acord cu planurile cadru în vigoare, a fost avizată constituirea unui număr de noi grupe, totalizând un număr de ore/ săptămână, după cum urmează:

Clasa/ Grupa	Nr. cereri pentru studiul lb. maternă	Nr. ore studiul limba maternă	Nr. cereri pentru studiul ed. muzicală în lb.	Nr. ore studiul ed. muzicale în lb.
.....				
.....				
.....				
TOTAL				

Director,

prof.

 INSPECTORATUL ȘCOLAR JUDEȚEAN BIHOR	PROCEDURA OPERAȚIONALĂ privind studiul Limbii și literaturii materne, Istoriei și tradițiilor minorităților naționale și al Educației muzicale în limba maternă, începând cu anul școlar 2026-2027	Ediția: 1 Nr.de ex.: 3
		Revizia 5
Domeniul: Curriculum și inspecția școlară	COD: PO.01.104	Pagina 21 din 21 Exemplar nr.: 1

13. Cuprins

Numărul componentei în cadrul procedurii operaționale	Denumirea componentei din cadrul procedurii operaționale	Pagina
1.	Lista responsabililor cu elaborarea, verificarea și aprobarea ediției sau după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii operaționale	1
2.	Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii operaționale	2
3.	Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii operaționale	4
4.	Scopul procedurii operaționale	5
5.	Domeniul de aplicare al procedurii formalizate	6
6.	Documente de referință (reglementări) aplicabile activității procedurale	7
7.	Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedura operațională	8
8.	Descrierea procedurii	8-14
9.	Calendar	15-16
10.	Resurse necesare	17
11.	Responsabilități	18
12.	Anexe	19-20
13.	Cuprins	21